Angelus <Claretus>; Tornielli, Girolamo: Summa angelica de casibus conscientiae. [Enth.:] Epistola fratris Hieronymi Tormeli lectoris

Straßburg: Martin Flach, 15. März 1498 Seite 405

qñ veniale ꝑm q̃titatē culpe.vt no. Arch.i
d.c.aniaduertēdū.qḋ meli⁹ patebit.j. Per
iuriū.i prin.cū q̄nqȝ.§.sequētib⁹.
10 ¶Utrū iurās sine iudicio discretiōis peccet
mortalit̄:sic faciūt illi q̇ i q̄libet v̄bo iurant:
R̄.ꝙ cū iuramētū ꝓhibeat̄ nō q: sit malū.sȝ
ꝓpter ꝑiculū ꝑiurij.ideo si talis iurat falsū
nō excusat̄ a mortali ꝑ ea q̄ dicā.j. Periuri
um.i ṗn.ꝛ ꝑm illā distinctiōem. Si v̄o iu
rat verū:sic nō erit mortale pctm̄. Uerū est ꝙ
tenet̄ abstinere sicut a mortali ꝓpter ꝑiculū
q: de tali dr̄ Ecci.xxiij. Uir multū iurans
implebitur iniquitate.
11 ¶Utrū inducēs aliū ad iurandū quē scit fal
se iuraturū vel nō seruaturū iuramētū peccet
mortalit̄: R̄.ꝑm Ri.i.iij.di.xxix.ꝙ aut fac̄
vt ꝑsona publica ad instātiā ꝑtis ꝛ ex ordi
ne iuris.ꝛ sic non peccat.si v̄o facit vt ꝑsona
publica.tn̄ ꝯ ordinē iur̄.aut ꝑsona ṗuata:
sic peccat grauiter.sed do. Car.i cle.vnica.de
iureiu.dicit.ꝙ talis vincit homicidā.xxij.
q.v.si q̇s ꝯuict⁹.ꝛ.c.se.ꝛ sic pȝ ꝙ ē mortale.ꝛ
ex hoc ꝯcludit Pa.i.c.cleric⁹.de coha.cle.et
mu.ꝙ nūq̄ȝ ē deferēdū iuramētū illi ꝯ quē ē
vehemēs suspitio ꝺ trāsgressione.ꝛ deferens
peccat mortalit̄ ꝑm distinctōem dictā.alle.
c.ille.xxij.q.v.ꝛ facit optime tex.d.c.clericis
vbi non vult clericos cogi iurare dimittere
cōcubinas.quod no.ꝯtra dātes secularib⁹
iuramenta ꝛ similib⁹.q̇ nō seruāt.ꝛ ideo po
nāt potius penā.ꝛ hoc.q: tale iuramētū est
ꝯtra iusticiā.nō credo tn̄ mortaliter peccare
illū q̇ dat iuramētū etiā vt ꝑsona ṗuata illi
que scit falsum iuraturū.qñ ille est iā disposi
tus iurare.puta q: obtulit se iurare qñ h̄ fa
cit ex aliq̄ rōnabili cā.ꝛ de isto nō loq̄t̄.c.ille
sȝ de eo q̇ inducit nō dispositū iurare.
12 ¶Utrū iurās vituꝑose ꝑ mēbra iħonesta pec
cet mortalit̄: R̄.ꝙ tales ꝓꝑe sūt blasphemi
vt paȝ i.c.si q̇s ꝑ capillū.ibi alio mō blas
phemia ꝛc̄.xxij.q.j.ꝛ iō sic peccat mortaliter
sic̄ dictū ē de blasphemia .s̄.i ṗn. Nā verbū
ali⁹.facit positōȝ eiusdē q̄litat̄ regularitat̄.
lȝ habeat exceptōeȝ aliqñ.vt i Iohe. et alij
duo latrones.ꝛ no. Pa.i.c.accedēs.de ṗbr̄.
ꝛ iō hic alio mō p̄supponit blasphemiā.se
cus si iuraret ꝑ aliqḋ mēbrū honestū ꝛ cū re
uerētia.vtputa ꝑ sctm̄ caput dei.ꝛ raro ñ cō
suetudinarie ꝑm Guil.sic esset veniale.
13 ¶Septimo attēdēdū ē i iuramēto.qñ.tp̄s
em̄ reddit iuramētū illicitū.vt qñ iurat̄ i iu
dicio dieb⁹ feriatis nisi ꝓ pace et alijs pijs
causis.vt de ferijs.c.ꝯquest⁹.ꝙ aūt fiat a ie
iunis ē de honestate.xxij.q.v.honestū.

Iuramētū iiij.quō iuramē
tū iterp̄tādū est:
R̄.ꝑm Inno.i.c.veniēs.de iureiu.ꝙ i iuram̄
to determiato sup̱ aliq̄ singulari sic iterp̄tat̄ i
foro aīe ꝑm intētōȝ iurāt̄.facit.c.hūane au
res.xxij.q.v.sed h̄ ego limito verū.qñ ille q̇
dat iuramētū seu exigit dolose ꝛ iniq̄ facit.si
cut cū vir p̄stat iuramētū vxori sup̱ adulte
rio. Nā cū talis inique a tali ꝯfessiōȝ exigat
poterit iurare ꝑm suā intētōeȝ quod ē verū.
licet ꝑm intellectū audiēt̄ sit falsum ꝑm Ro
do.quē sequit̄ Astē.li.j.ti.xviij.ar.vij. Fa
cit qḋ no.theologi i.iij.dist.xviij.vbi circa
lr̄am dicit Ri.ꝙ obstetrices nō peccabāt.li
cet nō respōdissent ad intentōem Pharao
nis.q̇a nō fuit ei data auctoritas ad aliq̇d
agēdū ꝯ deū. Silr̄ qñ q̇s ex iuramēto exigit
ab aliquo qḋ ipse nō potest sine peccato im
plere.pōt hr̄e intētōem cū iurat illud facere
scȝ q̄tū poterit sine peccato.sicut si mulier q̄
hȝ impedimētuȝ excōicata.q: nō pōt ꝓbare
i mortis articulo cū oporteat eā iurare de stā
do cū viro.debet intelligere sic.s.quātū pote
rit sine pctō ꝛ nō ꝑiurat.vt nō.i.c.lr̄as.de re
sti.spo. Si aūt ille q̇ p̄stat iuramētū ē in bo
na fide ꝛ i casu licito p̄stat:tūc habet̄ locū.c.
quacūqȝ.ar.xxij.q.v.q: si sciēter nō iurat ꝑȝ
intētōem p̄stātis peccat mortaliter.ꝛ est ꝑiu
rus.ꝛ etiaȝ credo ꝙ teneat̄ sicut ille intellexit
implere.ar.c.quacūqȝ.nec ob.ꝙ sicut votū
dolosum nō obligat sic nec iuramētū.q: vo
tū fit deo ꝓꝑe.sed iuramentū fit homi.ꝛ ob
ligatio cōtrahit̄ aliter i voto.q: ꝑ intētōem.
aliter i iuramento.q: ꝑ deliberatā verbo4 at
testatōem. Si autē vterqȝ fuit i simplicita
te.sed vnus vno mō intelligebat.alter alio
modo.sic interp̄tat̄ ꝑm intētōem iurātis in
foro aīe.vt nō.i.§.ex his om̄ib⁹ colligit̄.xxij
q.v.i foro aūt ꝯtētioso stabit̄ verbis.vt in
c.ex lr̄is.de spō. Si v̄o verba habēt duplicē
intellectū i stipulatōib⁹ et alijs ꝯtractib⁹ ꝯ
stipulantē ꝛ vendentē interp̄tabunt̄.l. inter
stipulātē.§.j.ff.de v̄.ob.ꝛ.l.labeo.la.j.ff. de
ꝯhē.em.i iudicijs. In ṗncipio interp̄tat̄ ꝓ
actore.i medio ꝓ vtroqȝ.i fine ꝓ reo.extra ꝺ
ꝓba.ex lr̄is.vt ec.bñfi.c.vt nr̄m. In delictis
aūt ꝯ delinquentē:nisi aliud appareat.de ꝓ
ba.c.j. Si v̄o loq̄mur de iuramēto generali
ter p̄stito ꝓ obediētia p̄stāda mādat̄.sic di
cit Inno.i.d.c.veniens.ꝙ interp̄tet̄ vt non
extendat̄ nisi ad ea de quib⁹ cogitatū est vel
debuit cogitare.vt i.c.q̇ntauallis.de iurein.
de deci.ex multiplici.de resti.spo.audita.xxij.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-173/0405
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG